

Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland houdende vaststelling Beleidsregel tijdelijke opschorting vergunningverlening voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren

Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland van 6 november 2018, kenmerk 18927388, houdende vaststelling van de Beleidsregel tijdelijke opschorting vergunningverlening voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren.

Gedeputeerde staten van Zeeland,

- overwegende dat provinciale staten voornemens zijn een Beleidsnota Natuurbescherming vast te stellen;
- overwegende dat in deze beleidsnota regels worden opgesteld inzake het gebruik van de bevoegdheid tot het verlenen van vergunningen op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren;
- overwegende dat ter onderbouwing van deze regels onderzoek dient plaats te vinden naar de mogelijke negatieve effecten die deze activiteiten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Deltawateren;
- overwegende dat daarom in de periode totdat deze beleidsnota en het daaruit voortvloeiende beleid zijn vastgesteld er geen vergunningen worden uitgegeven voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren;
- gelet op artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming;
- gelet op artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluiten vast te stellen de navolgende Beleidsregel tijdelijke opschorting vergunningverlening voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren

Artikel 1 Definities

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- bedrijfsmatig rapen: het rapen in het kader van bedrijfsuitoefening;
- bedrijfsmatig snijden: het snijden in het kader van bedrijfsuitoefening;
- Deltawateren: de Natura 2000-gebieden Grevelingen, Krammer Volkerak, Oosterschelde, Veerse Meer, Vlakte van de Raan, Voordelta, Westerschelde & Saefthinghe en alle daarmee rechtstreeks verbonden kust- en binnenwateren;
- handmatig rapen: het met de hand rapen zonder verdere mechanische hulpmiddelen anders dan eenvoudig handgereedschap;
- recreatief rapen en snijden: het rapen van schelpdieren en het snijden van zeegroenten zonder dat daarvoor een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid van de Wet natuurbescherming benodigd is;
- schelpdieren: geleedpotige dieren behorende tot de Crustacea en mariene buikpotigen behorende tot de Gastropoda;
- winstoogmerk: het willen maken van winst;
- zeegroenten: planten en wieren geschikt voor consumptie en decoratie.

Artikel 2 Tijdelijke opschorting vergunningverlening

Het verlenen van vergunningen op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren wordt opgeschort totdat hiervoor beleid is vastgesteld.

Artikel 3 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van 14 november 2018.

Artikel 4 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel tijdelijke opschorting vergunningverlening voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren.

Aldus vastgesteld in de vergadering van gedeputeerde staten van 6 november 2018.

*Drs. J.M.M. Polman, voorzitter
A.W. Smit, secretaris*

*Uitgegeven 13 november 2018
De secretaris, A.W. Smit*

Toelichting

Artikel 1 Definities

Bedrijfsmatig rapen en snijden: hiermee wordt bedoeld dat het rapen van schelpdieren of het snijden van zeegroenten wordt uitgevoerd in het kader van de uitoefening van een bedrijf met als doel het met een winstoogmerk in de handel brengen van deze schelpdieren of zeegroenten.

Handmatig: het handgereedschap dient dusdanig te zijn uitgevoerd dat daarmee spitten, harken of slepen niet mogelijk is om bodemberoering te voorkomen.

Schelpdieren: hierbij valt te denken aan geleedpotige dieren zoals alikruiken, wulken en noordhoorns en weekdieren zoals oesters, mosselen, kokkels en slakken.

Zeegroenten: hierbij valt te denken aan planten zoals lamsoor en zeekraal, en wieren zoals kelp en zeesla.

Artikel 2 tijdelijke opschorting vergunningverlening

Bedrijfsmatig handmatig rapen schelpdieren

Sinds jaar en dag is het toegestaan om voor eigen consumptie geschikte schelpdieren (zoals bijvoorbeeld Japanse oesters, kokkels en mosselen) in de Oosterschelde, Westerschelde en Veerse Meer te rapen. Het recreatief rapen van schelpdieren is onder voorwaarden vrijgesteld van vergunningplicht op grond van de Wet natuurbescherming tot 10 kg/pp/dag voor de Deltawateren Oosterschelde, Veerse Meer en Westerschelde & Saefthinge. Voor de overige Deltawateren is het rapen van schelpdieren niet benoemd in de beheerplannen en ook niet separaat gereguleerd.

Waar aan de ene kant het recreatief rapen voor eigen consumptie onder voorwaarden is toegestaan, is het bedrijfsmatig handmatig rapen (meer dan 10 kg/pp/dag die in de handel mag worden gebracht) vergunningplichtig gesteld. Dit heeft onder meer te maken met de grotere hoeveelheden die worden geraapt en voedselveiligheid.

In de afgelopen jaren is gebleken dat er een groeiende behoefte bestaat om recreatief of bedrijfsmatig zeegroenten te snijden of schelpdieren te rapen in de Deltagebieden. Momenteel is er geen volledig inzicht in de aanwezige hoeveelheden schelpdieren en zeegroenten. Het blijven uitgeven van vergunningen zou dus kunnen betekenen dat er uiteindelijk te veel verstoring optreedt door het rapen en snijden en/of dat er te weinig voedsel beschikbaar blijft voor de in de gebieden levende soorten. Er dient daarom inzicht te worden gekregen in de beschikbare hoeveelheden zeegroenten en schelpdieren in de Deltawateren. Dit is vastgelegd in de Beleidsnota Natuurbescherming.

De Beleidsnota Natuurbescherming is op 4 september 2018 door gedeputeerde staten in concept ter consultatie vastgesteld. Na consultatie door diverse stakeholders zal deze worden voorgelegd aan provinciale staten. Provinciale staten zullen deze beleidsnota op 7 december 2018 definitief vaststellen. Eén van de voorstellen in de Beleidsnota Natuurbescherming is, om waar mogelijk, het handmatig (bedrijfsmatig) rapen van schelpdieren in delen van de vrij-toegankelijke gebieden vergunningvrij toe te staan. Om dit mogelijk te maken, dient vast te staan dat het rapen geen negatieve effecten met zich meebrengt op de te beschermen natuurwaarden van de betrokken Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat inzicht verkregen dient te worden in de aanwezige hoeveelheid schelpdieren in de betreffende Natura 2000-gebieden, de voedselbehoefte van binnen de Natura 2000-gebieden levende dieren (voor wat betreft de schelpdieren), de hoeveelheid schelpdieren die na aftrek van die voedselbehoefte beschikbaar is voor consumptie, en de mate van verstoring die het handmatig rapen met zich meebrengt. Aan de hand van de uitkomsten van dergelijk onderzoek kan dan worden bepaald of er vergunningvrij (bedrijfsmatig) handmatig kan worden geraapt of dat er uiteindelijk een aantal vergunningen kan worden verleend zonder dat de voor de Natura 2000-gebieden te bereiken gunstige staat van instandhouding in gevaar wordt gebracht. Bij dit alles dient zoals hiervoor reeds werd aangegeven ook rekening te worden gehouden met de hoeveelheden die recreatief, dus zonder vergunning, mogen worden geraapt. Daarnaast komt het steeds vaker voor dat aanvragen voor het verkrijgen van een vergunning worden ingediend voor steeds andere soorten schelpdieren, zoals alikruiken en tapijtschelpen. Elke vergunningaanvraag dient te worden getoetst op de mogelijke effecten die de aangevraagde activiteit heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Het gaat er hierbij niet zozeer om dat de individuele aanvraag leidt tot mogelijke effecten, maar veel meer om te voorkomen dat precedentwerking ontstaat doordat meerdere partijen een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning in gaan dienen, wat vervolgens leidt tot een cumulatieve effecten die zonder inzicht in de totale beschikbare hoeveelheid aan schelpdieren en de voedselbehoefte voor de in de Natura 2000-gebieden levende soorten kan leiden tot (significante) negatieve effecten.

Bedrijfsmatig snijden zeegroenten

Het recreatief snijden van zeegroenten wordt voor een aantal plaatsen in de Oosterschelde jaarlijks apart vergund door middel van verloting van een beperkt aantal vergunningen. In de Westerschelde & Saefthinge is het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten op een specifieke locatie en door een bepaalde ondernemer opgenomen in het beheerplan (als vergunning vrije activiteit), daarnaast zijn een aantal vergunningen verleend. Voor de overige Deltawateren is het snijden van zeegroenten niet benoemd in de beheerplannen en ook niet apart gereguleerd. Afgelopen jaren is gebleken dat er een groeiende behoefte bestaat om recreatief of bedrijfsmatig zeegroenten te snijden. Gelet op deze behoefte en het uiteenlopen van bestaand beleid zal de provincie aanvullend beleid formuleren voor het recreatief

danwel bedrijfsmatig snijden van zeegroenten. Doel is om te onderzoeken wat de effecten zijn van het snijden. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek zouden gedeputeerde statenkunnen besluiten dat in bepaalde deelgebieden vergunningsvrij gesneden kan worden. Dat kan pas nadat een toetsing van de mogelijke ecologische effecten heeft plaatsgevonden.

Dit alles heeft er toe geleid dat in de Beleidsnota Natuurbescherming zal worden vastgesteld dat allereerst inzichtelijk dient te zijn wat de effecten van deze mogelijke verruiming op de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden zijn. Aangetoond moet worden dat het handmatig rapen van schelpdieren en snijden van zeegroenten uit ecologisch oogpunt verantwoord is. Daartoe zorgen gedeputeerde staten er voor dat door het laten uitvoeren van een onderzoek duidelijk wordt wat de ecologische effecten van het vergunningvrij rapen/snijden zijn voor de te beschermen natuurwaarden van de betrokken Natura 2000-gebieden. Dit onderzoek naar de ecologische effecten zal reeds tijdens het proces van voorbereiding van de beleidsnota worden opgestart. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zullen gedeputeerde staten een afweging maken, of, en onder welke voorwaarden, het vergunningvrij (bedrijfsmatig) handmatig rapen van schelpdieren en/of snijden van zeegroenten wordt toegestaan. Deze keuze en voorwaarden zullen uiteindelijk worden vastgelegd in een beleidsregel.

Daarnaast zal voor het handmatig rapen van schelpdieren ook aandacht zijn voor de risico's met betrekking tot voedselveiligheid. Er zal overleg met de betrokken visserijsector plaatsvinden en de uitkomsten van de lopende pilot "beroepsmatig oesters rapen in de Oosterschelde" worden meegenomen.

Zoals eerder aangegeven worden er bij gedeputeerde staten nog steeds verzoeken ingediend tot het bedrijfsmatig handmatig rapen van diverse soorten schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten. Zonder voldoende inzicht te hebben in voedselbeschikbaarheid en voedselbehoefte van de in de betrokken Natura 2000-gebieden levende dieren en optredende verstoring, kan het toekennen van vergunningaanvragen uiteindelijk leiden tot het niet bereiken van de voor de in de Natura 2000-gebieden levende soorten.

Dit alles heeft er toe geleid dat gedeputeerde staten hebben besloten om het verlenen van vergunningen op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor het bedrijfsmatig handmatig rapen van schelpdieren en het bedrijfsmatig snijden van zeegroenten in de Deltawateren op te schorten totdat hiervoor beleid is vastgesteld.